



**Kanta-Hämeen
hyvinvointialue**

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen asiakasmaksut Kanta-Hämeen hyvinvointialueella 1.1.2026 alkaen

Hyvinvointialueen hallituskäsittely 8.12.2025

Hyvinvointialueen valtuustokäsittely 16.12.2025

Sisällysluettelo

1	Yleisiä periaatteita	1
1.1	Asiakasmaksun enimmäismäärä	1
1.2	Asiakasmaksun periminen	1
1.3	Asiakasmaksun perimisen erityistilanteet.....	3
1.4	Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen	3
1.5	Maksukatto.....	4
1.6	Sotainvalidit.....	5
1.7	Rintamaveteraanit.....	6
1.8	Etäpalveluista perittävät maksut	6
1.9	Käyttämättä ja peruuttamattomasta palvelusta perittävä maksu	7
1.10	Palvelun keskeytyksen vaikutus maksuun	7
1.11	Muulla kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu	7
2	Terveystenhuollon asiakasmaksut.....	9
2.1	Ensihoidon maksut.....	9
2.2	Perusterveydenhuollon avosairaanhoido/lääkäripalvelut	9
2.3	Päivystyskäynnin maksu perusterveydenhuollon yksikössä/ kiireellinen hoito perusterveydenhuollon yksikössä.....	10
2.4	Perusterveydenhuollon sairaanhoitajan, terveydenhoitajan ja kättilön vastaanotto	10
2.5	Kotisairaala	10
2.6	Tilapäinen kotisairaanhoido	11
2.7	Terveystenhuoltona annettava yksilöterapia	11
2.7.1	Ryhmäfysioterapia.....	11
2.8	Terveystenhuollon sarjassa annettava hoito	12
2.9	Kouluterveydenhuolto	12
2.10	Diabeteskeskuksen asiakasmaksut	12
2.11	Erikoissairaanhoidon poliklinikkamaksu	13



2.11.1	Erikoissairaanhoidon fysio- ja toimintaterapia	13
2.12	Lyhytaikainen laitoshoido (erikoissairaanhoido)	14
2.13	Päiväkirurginen toimenpidemaksu	14
2.14	Röntgen- ja laboratoriotutkimukset	15
2.15	Rokotukset	15
2.16	Tartuntatautilain mukaiset palvelut	15
2.17	Lyhytaikainen laitoshoido (perusterveydenhuolto)	15
2.18	Päivä- ja yöhoito sairaalassa	16
2.19	Psykiatrian avohoidon ylläpitomaksu	16
2.20	Kuntoutushoido	16
2.21	Pitkäaikainen laitoshoido	16
3	Todistusmaksut	17
3.1	Maksuttomat todistukset ja lausunnot	17
3.2	Maksulliset todistukset ja lausunnot	18
3.3	Ajokorttilaissa säädetty lääkärintodistus	18
4	Suun terveydenhuollon maksut	19
4.1	Perusmaksut	19
4.2	Perusterveydenhuolto	19
4.3	Suun ja leukojen erikoissairaanhoido	20
5	Muut maksut ja ohjeistus	21
5.1	Synnytyksessä mukana olevilta henkilöiltä perittävä maksu	21
6	Sosiaalihuollon asiakasmaksut	22
6.1	Tilapäiset ja lyhytkestoiset kotona annettavat palvelu	22
6.2	Omaishoitajan lakisääteisten vapaavuorokausien aikainen hoito	22
6.3	Lyhytaikainen perhehoito	22
6.4	Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen	23
6.5	Lyhytaikainen ympärivuorokautinen laitospalvelu	23
6.6	Kotona asumisen tukipalvelut	24
6.6.1	Ateriamaksut	24



6.6.2	Turva-auttajakäynti	25
6.6.3	Nostoapu	25
6.6.4	Ikääntyneiden kuntouttava päivätoiminta	25
6.6.5	Liikkumista tukevan palvelun asiakasmaksu	26
6.6.6	Kuljetusmaksu kuntouttavaan päivätoimintaan tai muuhun ryhmätoimintaan	26
7	Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu (lapsiperheiden kotipalvelu ja kotihoito)	27
8	Sosiaalihuoltolain mukaisen yhteisöllisen asumisen asiakasmaksu	30
9	Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon ja -palvelun asiakasmaksu	31
10	Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon maksut	36
10.1	Siirtymäsäännökset	36
10.2	Vammaispalvelulain mukaiset maksuttomat palvelut	36
10.3	Vammaispalvelulain mukaiset palvelut, joista peritään ylläpitomaksu	37
10.4	Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu	37
10.5	Päivä- ja työtoiminta	38
10.5.1	Vammaispalvelulain mukainen päivätoiminta	38
10.5.2	Kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta	38
10.6	Asumispalvelut	39
10.6.1	Lyhytaikaisen huolenpidon maksut	39
10.6.2	Asumispalveluiden maksut	39
10.6.3	Kodin ulkopuolella järjestetty lapsen asumisen tuen maksu	40
10.6.4	Pitkäaikaisen asumispalvelun ylläpitomaksu	41
10.6.5	Tuettu asuminen	41
10.7	Perhehoidon maksut	42
10.7.1	Pitkäaikainen perhehoito	42
10.7.2	Lyhytaikainen perhehoito	42
10.8	Omaishoitajan vapaan aikainen hoito	43
11	Lapsiperhepalvelujen ja lastensuojelun maksut	44



11.1	Lapsiperheiden kotipalvelu.....	44
11.2	Lastensuojelun maksut	44
11.2.1	Vanhemmilta perittävät maksut	44
11.2.2	Lapselta tai nuorelta perittävä maksu.....	45
11.2.3	Itsenäistymisvarojen kerryttäminen asiakasmaksusta ja lapsen tai nuoren tuloista	46
12	Päihde- ja mielenterveyspalvelujen maksut.....	47
12.1	Tilapäinen asuminen	47
12.2	Tuettu asuminen	47
12.3	Yhteisöllinen asuminen	48
12.4	Päihdehuollon ja mielenterveyskuntoutujien lyhytaikainen ympäri vuorokautinen palveluasuminen	48
12.5	Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien pitkäaikainen ympäri vuorokautinen palveluasuminen	48
12.6	Päihdehuollon katkaisu- ja vieroitus hoito (lyhytaikainen laitoshoido)	49
12.7	Päihdehuollon kuntouttava laitoshoido (lyhytaikainen laitoshoido).....	49
12.8	Lyhytaikainen laitoshoido, psykiatrian toimintayksikkö.....	49
12.9	Pitkäaikainen laitoshoido ja -palvelu	49
13	Sosiaali- ja kriisipäivystys	50
14	Pelastustoimen maksut	50
14.1	Pelastuslain mukaisten valvontatoimenpiteiden maksullisuus	50
14.2	Kemikaalilainsäädäntöön perustuvan valvonnan maksullisuus.....	52



1 Yleisiä periaatteita

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut sekä pelastustoimen maksut ovat voimassa 01.01.2026 alkaen Kanta-Hämeen hyvinvointialueen järjestämissä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa sekä pelastustoimen palveluissa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen perimisessä sovelletaan lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992; jäljempänä asiakasmaksulaki), ja asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992; jäljempänä asiakasmaksuasetus).

Asiaksmaksulakia sovelletaan myös hyvinvointialueen ostopalveluna järjestämiin palveluihin.

Pelastustoimen osalta sovelletaan pelastuslakia (379/2011) sekä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettua lakia (390/2005) sekä valtioneuvoston asetusta pelastustoimesta (407/2011), valtioneuvoston asetusta räjähteiden valmistuksen, käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (1101/2015), valtioneuvoston asetusta nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista (858/2012) sekä valtioneuvoston asetusta räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta (819/2015).

1.1 Asiaksmaksun enimmäismäärä

Asiaksmaksulaki 2 §

Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

1.2 Asiaksmaksun periminen

Asiaksmaksulaki 2 a § ja 2 b §

Asiakkaalle on annettava lasku, josta ilmenevät ainakin seuraavat tiedot:

- laskun päivämäärä,
- asiakas, jolta maksu peritään,
- palvelu, josta maksu peritään,
- maksun suuruus ja peruste,
- julkinen tai yksityinen palveluntuottaja, jonka antamasta palvelusta maksu peritään ja lisätietojen antajan yhteystieto.



Lisäksi laskussa tulee olla tieto siitä, kerryttääkö kyseinen maksu maksukattoa. Jos maksu kerryttää maksukattoa, tulee laskussa olla tieto siitä, että asiakkaan on itse seurattava maksukattonsa ylittymistä.

Muuhun kuin maksukyvyn mukaan määräytyvän maksun laskuun on liitettävä oikaisuvaatimusohje.

Asiakkaalle on annettava päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta.

Päätöksessä on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- päätöksen tehnyt viranhaltija ja päätöksen tekemisen ajankohta
- asiakas, johon päätös välittömästi kohdistuu
- palvelu, jota päätös koskee
- palvelusta perittävän maksun suuruus ja peruste ja lisätietojen antajan yhteystieto.

Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohje. Maksun periminen kuuluu hyvinvointialueelle eikä hyvinvointialue voi siirtää maksun perimistä palveluntarjoajalle.

Pelastuslain 96 §:n mukaan pelastuslaitos voi periä maksun:

- Pelastuslain 79 §:ssä tarkoitetun valvontasuunnitelman mukaisen palotarkastuksen tai muun valvontatoimenpiteen suorittamisesta.
- Tehtävästä, jonka on aiheuttanut hätäkeskukseen liitetyn paloilmoittimen toistuva, erheellinen toiminta.
- Tehtävästä, joka on muussa laissa erikseen säädetty maksulliseksi.

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 131 §:n nojalla voidaan vaarallisten kemikaalien, palavien kaasujen, räjähteiden ja öljylämmityslaitosten tarkastuksista, päätöksistä ja muista virkatoimista periä maksu.

Kyseiset suoritteet pohjautuvat:

- Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011
- Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015
- Valtioneuvoston asetus räjähteiden valmistuksen, käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista 858/2012
- Valtioneuvoston asetus räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta 819/2015. Maksun on velvollinen suorittamaan ao. laitoksen, laitteiston, varaston, laitteen omistaja tai haltija.



1.3 Asiakasmaksun perimisen erityistilanteet

Asiakkaan siirtyessä välittömästi Kanta-Hämeen hyvinvointialueen järjestämästä laitoshoidosta toiseen laitoshoitoon, lähettävä yksikkö ei laskuta lähtöpäivää.

Jos asiakas siirtyy välittömästi sairaalaan hoidettavaksi erikoissairaanhoidon poliklinikalla tai yhteispäivystyksessä suoritettua tutkimuksen jälkeen, peritään häneltä poliklinikkamaksun sijaan lyhytaikaisen laitoshoidon maksu. Ohje koskee perusterveydenhuollon osastoille siirtymistä ja erikoissairaanhoidon osastoille siirtymistä.

Jos asiakas siirtyy välittömästi sairaalaan hoidettavaksi perusterveydenhuollon päivystyskäynnin tai perusterveydenhuollon kiirevastaanotolla suoritettua tutkimuksen jälkeen, peritään häneltä päivystysmaksun sijaan lyhytaikaisen laitoshoidon maksu. Ohje koskee perusterveydenhuollon osastoille siirtymistä ja erikoissairaanhoidon osastoille siirtymistä.

Etäpalveluista peritään vastaavaa palvelua koskeva asiakasmaksu.

Alle 18-vuotiaalle asiakkaalle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat pääsääntöisesti maksuttomia, ellei kyseisen palvelun kohdalla erikseen toisin mainita.

Palvelukohtaisia asiakasmaksun perimisen erityistilanteita on tarkemmin mainittu kunkin palvelun kohdalla.

1.4 Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista, tai siihen on syytä huollolliset näkökulmat huomioon ottaen.

Asiakasmaksun alentamista tai maksuvapautusta haetaan sille tarkoitetulla hakemuslomakkeella tai vapaamuotoisella hakemuksella. Hakemuksesta on käytävä ilmi, mihin maksuun alennusta tai vapautusta haetaan, mistä alkaen sekä millä perusteilla. Päätös alentamisesta tai maksuvapautuksesta tehdään tapauskohtaisen harkinnan perusteella.

1.5 Maksukatto

Asiakasmaksulaki 6 a §

Asiakasmaksulaissa on säädetty julkisen terveydenhuollon maksujen enimmäismäärästä (maksukatto). Maksukatto on 01.01.2026 alkaen 815,00 € kalenterivuodessa. Maksukattoon tehdään indeksitarkistus joka toinen vuosi. Jos alla lueteltujen maksujen yhteismäärä kalenterivuoden aikana ylittää 815,00 €, ovat maksukattoon sisältyvät palvelut tämän jälkeen kalenterivuoden loppuun saakka maksuttomia. Lyhytaikaista laitoshoidosta (terveydenhuoltolaki) ja lyhytaikaisesta laitospalvelusta (sosiaalihuoltolaki) peritään kuitenkin ylläpitomaksuna 26,80 €/hoitopäivä 18 vuotta täyttäneiltä henkilöiltä maksukaton ylittymisen jälkeen. Alle 18-vuotiaan asiakkaan käyttämistä palveluista perityt maksut kerryttävät maksut otetaan huomioon yhdessä hänen toisen vanhempansa tai muun huoltajan maksujen kanssa (laillinen huoltaja).

Maksukattoon kerryttävät kalenterivuoden aikana perityt maksut:

- Terveyskeskuksen avosairaanhoidon palvelusta
- Poliklinikan antamasta tutkimuksesta ja hoidosta
- Päiväkirurgisesta toimenpiteestä
- Suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta
- Suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteistä
- Terveyskeskuksen ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta
- Sarjassa annettavasta hoidosta
- Päivä- ja yöhoidosta sairaalassa
- Tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta
- Lyhytaikaisesta laitoshoidosta (terveydenhuoltolaki 1326/2010) ja lyhytaikaisesta laitospalvelusta (sosiaalihuoltolaki 1310/2014) terveydenhuoltolain (29 § 2 mom. 7 kohta) tarkoitetusta lääkinnällisen kuntoutuksen laitospalvelujaksosta, jota annetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain mukaisia palveluja saavalle henkilölle
- Perustoimeentulotuella maksetut maksut

Maksukattoon ei kerrytä maksu, joka korvataan työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilasvammalain,



liikennevakuutuslain, potilasvakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan (asiakasmaksulaki 6 a §).

Asiakasmaksulaissa maksukaton seurantavelvollisuus on asiakkaalla. Maksukaton täyttymisen jälkeen asiakkaalle annetaan tarvittaessa maksukaton ylittymistä koskeva todistus. Todistuksen myöntää se terveydenhuollon yksikkö, jossa maksukatto on täyttynyt. Todistuksen saamiseksi palvelun käyttäjän on tarvittaessa esitettävä alkuperäiset tositteet hänen itsensä tai hänen huollettavinaan olevien alaikäisten lasten saamista palveluista suoritetuista maksuista. Todistus on maksukaton täyttymisestä lähtien voimassa kalenterivuoden loppuun saakka.

1.6 Sotainvalidit

Sotilasvammalaki 404/1948 Sotainvalideilta, joilla on vähintään 10 %:n haitta-aste, ja jotka ovat vahingoittuneet tai sairastuneet vuosien 1939–1945 sotien vuoksi, ei peritä asiakasmaksua:

- Kotihoidosta ja kotipalveluista ja niihin liittyvistä kotihoidon tuki- ja ateriapalveluista
- Asumispalvelujen hoiva- ja ateriamaksuista
- Pitkäaikaisesta perhehoidosta (Valtiokonttorin ohjeiden perusteella korvattava) omaishoidon tukeen kuuluvista palveluista
- Liikkumista tukevista palveluista, jotka on myönnetty sosiaalihoitolain 23 §:n nojalla
- Sairaanhoidopalveluista, jotka säädetty Terveystoimintolain 24 §:ssä

Sotainvalideilta, joiden haitta-aste on vähintään 10 %, ei peritä asiakasmaksua:

- Pitkäaikaisesta laitoshoidosta tai laitospalvelusta
- Lyhytaikaisesta laitoshoidosta tai lyhytaikaisesta kuntouttavasta laitoshoidosta

Asiakasmaksua ei peritä asevelvollisena tai rauhanturvaajana ennen vuotta 1991 vahingoittuneelta tai sairastuneelta, jonka haitta-aste on vähintään 20 %.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue perii korvaukset edellä mainituista järjestämistään palveluista Valtiokonttorilta kulloinkin voimassa olevan ohjeen mukaisesti.

1.7 Rintamaveteraanit

Laki rintamaveteraanin kuntoutuksesta 1184/1988. Rintamaveteraaneilta ei peritä asiakasmaksua:

- Kotihoidosta, kotisairaanhoidosta ja kotisairaalahoidosta
- Kotiin annettavista ateriapalveluista ja tukipalveluista (esim. turvapuhelin-, asiointi-, kauppa-, saattaja-, kylvytys-, siivous- ja pyykki/vaatehuoltopalvelu sekä apteekin lääkkeiden annosjakelupalvelu)
- Sosiaalihuoltolain mukaisesta liikkumista tukevasta palvelusta – omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta hoidosta
- Sosiaalihuoltolain mukaisen pitkäaikaisen asumispalvelunhoivasta/ huolenpidosta ja aterioista – perhehoitolain mukaisesta pitkäaikaisesta perhehoidosta
- Terveysdenhuoltolain 29 §:n mukaisesta lääkinnällisestä kuntoutuksesta

Kanta-Hämeen hyvinvointialue perii korvaukset edellä mainituista järjestämistään palveluista Valtiokonttorilta kulloinkin voimassa olevan ohjeen mukaan.

1.8 Etäpalveluista perittävät maksut

Sosiaali- ja terveystalvetuista voidaan antaa tavanomaisena käyntiasiointina tai etäpalveluina. Maksullinen etäpalvelu kuten hoitopuhelu tai videovastaanotto korvaa tavanomaisen fyysiseen käyntiasiointiin perustuvan palvelun ja vastaa sisällöllisesti perinteistä henkilökohtaisen käyntiin perustuvaa hoito- tai palvelukontaktia.

Etäpalvelu toteutetaan kaksisuuntaisesti tietoliikenneyhteyden avulla esimerkiksi tietokoneella, älypuhelimella tai tabletilla. Käyntiasiointia korvaava palvelu on lähtökohtaisesti vuorovaikutteista ja on suunnattu asiakkaalle yksilöllisesti.

Mikäli etäpalveluna tuotetulla palvelulla ei ole erikseen määriteltyä maksua, palvelusta peritään vastaavaa palvelua koskeva asiakasmaksu. Jos palvelu on määritelty maksuttomaksi, etäpalveluna tuotettu palvelu on niin ikään asiakkaalle maksuton. Etävastaanoton varastusta ja käyttämättä jätetystä ajasta voidaan periä käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu samoin kuin vastaavasta käyntipalvelusta. Etäpalvelut kerryttävät terveydenhuollon maksukattoa samalla tavoin kuin perinteiset käyntiin perustuvat terveydenhuollon palvelut.

1.9 Käyttämättä ja peruuttamattomasta palvelusta perittävä maksu

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta peritään 18 vuotta täyttäneiltä 60,60 €, jos asiakas on ilman hyväksyttävää syytä jättänyt saapumatta varatulle ajalle tai asianomaiseen palveluyksikköön, eikä asiakas tai hänen edustajansa ole ennalta peruuttanut vastaanottoaikaa tai palvelua. Maksu peritään ennalta peruuttamattomista terveydenhuollon palveluista. Maksu peritään myös palvelusta, joka olisi muutoin maksuton. Maksu ei kuitenkaan koske sosiaalihuoltolain mukaisia lyhytaikaisia laitospalvelu- ja asumispalvelupaikkoja (aluevaltuusto 25.10.2022 § 65).

Maksun saa kuitenkin periä vain, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana ja hyvinvointialue on varauksen yhteydessä ilmoittanut mahdollisuudesta periä tässä tarkoitettu maksu sekä antanut ohjeet ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta. Tiedot on annettava siten että asiakas riittävästi ymmärtää niiden sisällön.

Ajanvaraus tulee peruuttaa viimeistään 24 tuntia ennen vastaanottoaikaa.

1.10 Palvelun keskeytyksen vaikutus maksuun

Hyvinvointialue perii jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta, pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta laitoshoidosta, pitkäaikaisesta laitospalvelusta ja pitkäaikaisesta perhehoidosta maksun, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan.

1.11 Muulla kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu

Henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa tai jota ei rinnasteta hyvinvointialueen asukkaaseen, peritään enintään palvelusta hyvinvointialueelle aiheutuvien kustannusten suuruisen maksu, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

- Tartuntatautilain 44 §:ssä (kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluva rokotus), 45 §:n 1 momentissa (valtionneuvoston päättämä yleinen vapaaehtoinen rokotus) ja 47 §:ssä (pakollinen rokotus) tarkoitetuista rokotuksista.
- Yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi annettavasta tutkimuksesta ja terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitettusta kiireellisestä hoidosta sekä yleisvaarallisen tartuntataudin hoitoon määrätyistä lääkkeistä.
- Raskaana olevan HIV-positiivisen henkilön tutkimuksesta, hoidosta ja hoitoon määrätyistä lääkkeistä. Edellä mainitut kohdat 1–3 eivät koske henkilöä, jonka oleskelu Suomessa on tarkoitettu tilapäiseksi tai joka saa kustannuksiin korvausta muun lain nojalla tai vakuutuksen perusteella.

2 Terveystenhuollon asiakasmaksut

2.1 Ensihoidon maksut

- Ambulanssilla kuljetettavalta peritään **25 euroa/omavastuuosuus**.

Tehtävistä, joissa asiakasta ei päädytä kuljettamaan ambulanssilla terveydenhuollon toimipisteeseen, ei peritä maksua. Edellä mainitusta poikkeavat ne tehtävät, joissa asiakkaan tutkimuksella ja hoidolla on vältetty käynti terveydenhuollon päivystyksessä.

2.2 Perusterveydenhuollon avosairaanhoito/lääkäripalvelut

- **30,20 €/käynti**
- **30,20 €/hoitopuhelu**

Maksu peritään kolmelta (3) ensimmäiseltä käyntikerralta kalenterivuoden aikana.

Maksu peritään 18 vuotta täyttäneiltä.

Lääkärikäynnin maksu peritään myös todistus-/lausuntokäyntien yhteydessä.

Maksuton rintamaveteraanitunnuksen omaaville.

Lääkärin tekemä työttömän terveystarkastuksen ensimmäinen käynti on maksuton, kun terveydenhoitaja/sairaanhoitaja ohjaa asiakkaan lääkärin vastaanotolle.

Terveystenhuoltolain perusteella järjestetyt mielenterveystyöhön liittyvät avosairaanhoidon palvelut ovat maksuttomia. Käynnin pääasiallinen syy määrittää palvelun maksuttomuuden.

Avosairaanhoito on asiakkaalle maksutonta silloin, kun käynnin syynä on nimenomaan mielenterveyteen liittyvä käynti.

2.3 Päivystyskäynnin maksu perusterveydenhuollon yksikössä/ kiireellinen hoito perusterveydenhuollon yksikössä

- **41,40 €/käynti**

Maksu peritään arkisin kello 20.00–8.00 sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä. Päivystyskäynnistä perittyä maksua ei huomioida laskettaessa terveyskeskuksen käyntimaksuja.

Jos asiakas siirtyy välittömästi sairaalaan hoidettavaksi perusterveydenhuollon päivystyskäynnin tai perusterveydenhuollon kiirevastaanotolla suoritetun tutkimuksen jälkeen, peritään häneltä päivystysmaksun sijaan lyhytaikaisen laitoshoidon maksu.

Maksu peritään 18 vuotta täyttäneiltä.

2.4 Perusterveydenhuollon sairaanhoitajan, terveydenhoitajan ja kättilön vastaanotto

Perusterveydenhuollossa sairaanhoitajan, terveydenhoitajan ja kättilön vastaanotot ovat maksuttomia, kun hoitovastuu on hoitajalla. Mikäli vastaanottotapahtuma muuttuu lääkärin vastuulle, peritään lääkäripalvelun maksu.

2.5 Kotisairaala

Kotisairaala (akuutti kotisairaanhoito)

- **27,60 €/käynti lääkärin käynti**
- **17,50 €/käynti muu kotikäynti**

Maksimimaksu 52,50 €/vuorokausi

Kotisairaala on määräämäänsä ja tehostettua kotisairaanhoitoa.

Kotisairaalahoidon yhteydessä annettavat lääkkeet ja hoitosuunnitelman mukaiset hoitotarvikkeet sisältyvät hoitoon. Kun asiakas saa palvelua vähintään kerran viikossa ja palvelu on kestänyt kaksi kuukautta, peritään palvelusta säännöllisen kotihoidon asiakasmaksu.

Maksu peritään 18 vuotta täyttäneiltä.



2.6 Tilapäinen kotisairaanhoito

- 27,60 €/käynti lääkärin käynti
- 17,50 €/käynti muu kotikäynti

2.7 Terveystenhuollona annettava yksilöterapia

- 19,90 €/käynti
- 19,90 €/hoitopuhelu

Maksu peritään 18 vuotta täyttäneeltä.

Maksu peritään terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta (jalkaterapiasta), puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta.

Maksu peritään myös kotona annetusta terapiakäynnistä.

Asiakkaalle on maksutonta terveydenhuoltolain 29 §:ssä tarkoitettuun lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluva neuvonta, kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävä tutkimus ja kuntoutusohjaus.

2.7.1 Ryhmäfysioterapia

- 9,95 €/ryhmäkäynti

2.8 Terveystenhuollon sarjassa annettava hoito

- **19,90 €/käynti**

Maksu peritään yli 18-vuotiaalta, ja korkeintaan 45 hoitokerralta kalenterivuodessa.

Sarjassa annettavan hoidon maksun voi periä jatkuvasta dialyysihoidosta, lääkinnällisestä kuntoutuksesta (sis. fysioterapia, toimintaterapia, neuropsykologi, kuntohoitaja, puheterapia) tai muusta vastaavasta hoidosta. Maksun voi periä myös seuraavista hoidoista, mikäli hoitoa ei ole annettu terveystenkeskuksessa: hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoidot.

Mielenterveystyössä annettu sarjahoido, esim. psykoterapiakäynnit, on maksutonta.

Sarjahoidon määritelmä

Hoito toteutetaan samankaltaisena tai lähes samankaltaisena vähintään 3 kertaa, joka siis muodostaa sarjan ja hoitojen väliin jäävä aika ei ylitä kahta viikkoa tai jos hoidollisista syistä hoito toistetaan harvemmin kuin kerran kahdessa viikossa.

2.9 Kouluterveydenhuolto

Terveystenhuoltolain 16 §:n nojalla järjestetyt kouluterveydenhuollon palvelut ovat maksuttomia kaikille, myös yli 18-vuotiaille.

2.10 Diabeteskeskuksen asiakasmaksut

Diabeteskeskus tarjoaa palveluja, jotka voivat sisältää sekä perusterveydenhuollon että erikoissairaanhoidon hoitoa.

Asiakasmaksu määräytyy sen mukaan, minkä palvelun sisältöön hoito kuuluu.

Perusterveydenhuollon asiakasmaksut

- **30,20 € / lääkärikäynti tai hoitopuhelu**, maksu peritään enintään kolmelta (3) kerralta / kalenterivuosi
- **19,90 € / sarjahoidon käynti**, peritään enintään 45 kertaa / kalenterivuosi
- **9,95 €/ryhmäkäynti** (esim. fysioterapiaryhmä)

Hoitajien käynnit ja etävastaanotot, kuten hoitopuhelut ovat maksuttomia.



Erikoissairaanhoidon asiakasmaksut

- 71,30 € / lääkärikäynti tai hoitopuhelu
- 71,30 € / hoitajakäynti tai hoitopuhelu
- 71,30 € / jalkojenhoitajan käynti
- 19,90 € / sarjahoidon käynti, peritään enintään 45 kertaa/kalenterivuosi
- 9,95 €/ryhmäkäynti (esim. kipuryhmä)

2.11 Erikoissairaanhoidon poliklinikkamaksu

- 71,30 €/käynti
- 71,30 €/hoitopuhelu

Maksuton rintamaveteraanitunnuksen omaaville.

Maksu peritään 18 vuotta täyttäneeltä.

Psykiatrian avohoitokäynnit ovat maksuttomia.

Poliklinikkamaksu peritään myös todistus-/lausuntokäyntien yhteydessä.

Imetyspoliklinikalla hoitajavastaanotolla käynti on maksuton. Jos tarvitaan lääkärikonsultaatio, käynnistä peritään poliklinikkamaksu.

Erikoissairaanhoidon vauvaperhetyön kotikäynnit ovat maksuttomia.

Jos asiakas siirtyy välittömästi sairaalaan hoidettavaksi poliklinikalla suoritetun tutkimuksen jälkeen, peritään häneltä poliklinikkamaksun sijaan lyhytaikaisen laitoshoidon maksu.

2.11.1 Erikoissairaanhoidon fysio- ja toimintaterapia

- 71,30 €/käynti

Vastaanotoista peritään poliklinikkamaksu (71,30 €), mikäli ne eivät täytä sarjahoidon määritelmää tai toteudu samana päivänä, kun käynti samasta vaivasta/sairaudesta/vammasta erikoissairaanhoidossa.

Poliklinikkakäynnistä peritään poliklinikkamaksu, vaikka kuntoutus jatkuisi sen jälkeen sarjahoitona.



Sarjahoitoa on hoito, joka toteutetaan samankaltaisena vähintään 3 kertaa, eikä hoitojen väliin jäävä aika ylitä kahta viikkoa tai jos hoidollisista syistä hoito toistetaan harvemmin kuin kerran kahdessa viikossa.

Sarjahoito

- **19,90 €/käynti**

Ryhmäfyysioterapia tai muu lääkinnällinen ryhmäkuntoutus

- **9,95 €/ryhmäkäynti**

2.12 Lyhytaikainen laitoshoido (erikoissairaanhoido)

- **71,50 €/hoitopäivä**

Psykiatrian toimintayksikön lyhytaikaisen laitoshoidon maksu

- **32,80 €/hoitopäivä**

Maksuton rintamaveteraanitunnuksen omaaville.

Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu on 26,80 €/hoitopäivä.

Alle 18-vuotiaalta maksu voidaan periä enintään seitsemältä (7) hoitopäivältä kalenterivuodessa.

Hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen laitokseen, lähettävä laitos ei saa periä maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy.

2.13 Päiväkirurginen toimenpidemaksu

- **233,80 €/käynti**

Peritään päiväkirurgisesta toimenpiteestä, joka tehdään leikkaussalissa, ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonensisäisesti annettavaa lääkitystä.

Maksuton rintamaveteraanitunnuksen omaaville. Lääkärintodistukset kuitenkin laskutetaan.

Mikäli kotiutumispäivä on toimenpidepäivää seuraava hoitopäivä, peritään kotiutumispäivältä myös lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu.



Hoidon mahdollisesti pitkittyessä päiväkirurgian toimenpidemaksun lisäksi peritään hoitopäivämaksu toimenpidepäivää seuraavasta hoitopäivästä alkaen.

2.14 Röntgen- ja laboratoriotutkimukset

Terveyskeskuksen tai erikoissairaanhoidon läheteellä tehtyt laboratorio- ja kuvantamistutkimukset ovat maksuttomia lukuun ottamatta suun terveydenhuollon kuvantamistutkimuksia.

Yksityislääkärin tai yksityisen terveydenhuoltoyksikön läheteellä tehtävistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista, jotka eivät ole osa muuta laskutettavaa hoitokäyntiä, peritään palvelusta todelliset kustannukset.

2.15 Rokotukset

Maksuttomia ovat rokotukset, jotka kuuluvat kansalliseen rokotusohjelmaan, valtioneuvoston päättämät yleiset vapaaehtoiset rokotukset ja valtioneuvoston asetuksella säädetyt yleiset rokotukset.

2.16 Tartuntatautilain mukaiset palvelut

Yleisvaarallisen tartuntataudin tutkimus, hoito ja hoitoon määrätyt lääkkeet sekä sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn eristäminen ovat asiakkaalle maksuttomia.

Valvottaviin tartuntatauteihin kuuluvien HIV-infektion, sankkerin, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydian tutkimus ja hoito on maksutonta. Myös HIV-infektion ehkäisyyn tarkoitettu lääkitys on maksutonta.

2.17 Lyhytaikainen laitoshoido (perusterveydenhuolto)

- **71,50 €/hoitopäivä**

Psykiatrian toimintayksikön lyhytaikaisen laitoshoidon maksu

- **32,80 €/hoitopäivä**

Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu on 26,80 €/hoitopäivä.

Maksuton rintamaveteraanitunnuksen omaaville.



Alle 18-vuotiaalta maksu voidaan periä enintään seitsemältä (7) hoitopäivältä kalenterivuodessa.

Hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen laitokseen, lähettävä laitos ei saa periä maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy.

2.18 Päivä- ja yöhoito sairaalassa

- **32,80 €/hoitopäivä**

Alle 18-vuotiaalta maksu voidaan periä enintään seitsemältä (7) hoitopäivältä kalenterivuodessa.

2.19 Psykiatrian avohoidon ylläpitomaksu

Ylläpitomaksuna peritään ateriamaksut toteutuneiden aterioiden mukaan (luku 6.6.1.).

2.20 Kuntoutushoito

- **24,60 €/hoitopäivä**

Alle 18-vuotiaalta maksu peritään seitsemältä (7) hoitopäivältä kalenterivuodessa.

Maksu peritään vammaiselle henkilölle laitoshoidona annetusta kuntoutushoidosta tai kehitysvammaisten erityishuoltona annetusta kuntoutushoidosta

2.21 Pitkäaikainen laitoshoido

Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakasmaksu määräytyy samoin kuin pitkäaikaisen laitospalvelun asiakasmaksu, luku 9.

3 Todistusmaksut

Lääkärin ja hammaslääkärin todistus tai lausunto

- **60,60 €**

Maksua ei saa periä kansanterveystyössä hoitoon liittyvästä todistuksesta tai lausunnosta eikä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon yhteydessä kerättyihin tietoihin perustuvasta terveystodistuksesta (Asiakasmaksuasetus 23 §). Maksua ei peritä lääkärintodistuksesta tai -lausunnosta, joka tarvitaan asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi, sairausvakuutuslain (1224/2004) 5 luvun nojalla lääkekorvauksen saamiseksi tai sellaisen lyhytaikaisen sairausloman tarpeen osoittamiseksi, jonka kesto on enintään sairausvakuutuslain 8 luvun 7 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettun omavastuuaajan pituinen (Asiakasmaksulaki 5 §).

Luvuissa 3.1. ja 3.2. on esimerkkejä asiakkaalle maksuttomista tai maksullisista lausunnoista.

3.1 Maksuttomat todistukset ja lausunnot

Seuraavat hoitoon liittyvät todistukset ja lausunnot ovat maksuttomia:

- B-lausunto/todistus (esimerkiksi erityiskorvattavia lääkkeitä, sv-päivärahaa, kuntoutusta tai psykoterapiaa varten)
- A-todistus (esim. todistus työnantajalle sairauslomaa varten tai lapsen sairaudesta tilapäistä hoitovapaata varten)
- Todistus lääkinälliseen kuntoutukseen liittyviä apuvälineitä varten
- Joukkorokotustodistus
- Neuvola- ja kouluterveydenhuollon todistukset (esimerkiksi jälkitarkastustodistus)
- Todistus potilaan kuljetuksesta (matkatodistus)
- Kutsuntatarkastustodistus (lääkärin lausunto puolustusvoimia varten)
- Uusintatarkastuslausunto palveluskelpoisuudesta (jos puolustusvoimat on määrännyt asiakkaan tutkimukseen)
- Kuolintodistus
- Matkatodistus/koulukyytilausunto sairauden perusteella
- Todistus koululiikuntaa/kouluruokailua varten
- Todistus isyysveritutkimuksen suorittamisesta
- Todistus veteraanien kuntoutushakemusta varten
- Todistus toiseen sairaanhoitolaitokseen pääsemistä varten



- Todistus sairaanhoidon vuoksi tarpeellisen lääkinnällisen toimenpiteen suorittamista varten (esimerkiksi raskauden keskeyttäminen ja sterilointi)
- Viranomaisen pyytämä lääkärinlausunto (esimerkiksi holhous- tai lasten-suojeluasioissa)
- Todistus työttömän terveystarkastuksesta (viranomaiselle heidän pyynnöstään annettava todistus)

3.2 Maksulliset todistukset ja lausunnot

Maksut peritään myös alle 18-vuotialta.

- C-todistus hoitotuen/vammaistuen hakemista varten
- T-todistus (todistus terveydentilasta)
- B-todistus etuuden hakemista varten (esimerkiksi eläkkeet, kuntoutustuki)
- Muut lausunnot etuuden hakemista varten
- E-lausunto
- Todistus muuhun kuin lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyviä apuvälineitä varten
- Todistus vapaaehtoista asevelvollisuutta varten
- Uusintatarkastuslausunto palveluskelpoisuudesta, mikäli puolustusvoimat ei ole määrännyt asiakasta palveluskelpoisuustutkimukseen
- Todistus asunnon hakemista varten, todistus asumispalvelupaikan hakemista varten
- Todistus verotusta varten, todistus autoveron alennusta varten
- Todistusterveydentilasta ulkomaille lähtöä varten
- Harrastuksiin liittyvät lääkärinlausunnot (esimerkiksi sukellus, laskuvarjohyppy)
- Todistus veripalvelua varten
- Todistus kertausharjoituksesta vapauttamiseksi
- HIV-todistus viisumia varten
- Lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön antama keltakuume- tai muu rokotustodistus
- Lausunto oikeustoimikelpoisuudesta tai muu lausunto oikeudenkäyntiä varten asiakkaan tai hänen edustajansa itse pyytämänä

3.3 Ajokorttilaissa säädetty lääkärintodistus

Ajokorttilaissa säädetyn ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi edellytettävä lääkärintodistus

- **72,80 €**



4 Suun terveydenhuollon maksut

4.1 Perusmaksut

- **14,80 €/käynti** perusmaksu, suuhygienisti
- **19,10 €/käynti** perusmaksu hammaslääkäri
- **28,10 €/käynti** erikoishammaslääkäri

Suun terveydenhuollon toimenpiteistä perittävät maksut terveydenhuollon toimenpideluokituksen mukaisesti (THL; Suun terveydenhuollon toimenpideluokitus, pdf-julkaisu).

4.2 Perusterveydenhuolto

Kuvantamistutkimukset

- **12,30 €** hammaskuva
- **27,60 €** leukojen ja koko hampaiston panoraamaröntgenkuvaus

Ehkäisevä hoito

- **12,30 €** käyntikerralta toimenpideluokituksen SC-ryhmän suun terveyden edistämisen toimenpiteet

Tutkimukset, hammastarkastukset ja sairauden hoito toimenpideluokituksen vaativuusluokan mukaan

- **12,30 €** vaativuusluokka 0–2
- **27,60 €** vaativuusluokka 3–4
- **54,70 €** vaativuusluokka 5–7
- **80,20 €** vaativuusluokka 8–10
- **112,50 €** vaativuusluokka 11–

Proteettiset toimenpiteet

- **80,20 €** proteesin pohjaus
- **54,70 €** proteesin korjaus
- **268,30 €** akryyliosa- ja kokoproteesi
- **268,30 €** kruunut ja sillat hampaalta
- **325,60 €** rankaproteesi

Edellä lueteltujen maksujen lisäksi peritään oikomislaitteista ja hammasproteettisista toimenpiteistä hammastekniset kulut todellisten kustannusten mukaisina.

Alle 18-vuotiaille suun ja hampaiden tutkimus ja hoito on maksutonta myös hammas-tekniisten kulujen osalta. Kuitenkin, jos potilas annettujen käyttöohjeiden vastaisen menettelyn tai ilmeisen huolimattomuuden vuoksi on aiheuttanut oikomislaitteen häviämisen tai vahingoittumisen, voidaan häneltä periä uuden oikomislaitteen hankkimisesta tai vahingoittuneen laitteen korjaamisesta aiheutuneet hammastekniset kulut enintään todellisten kustannusten mukaisina.

Maksua ei saa periä hampaiden tarkastuksesta, ehkäisevästä hoidosta eikä protetiikkaan liittyvästä kliinisestä työstä henkilöltä, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus, veteraanitunnuksen omaavalta henkilöltä tai jolla on eräisiin Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) 2 §:ssä tarkoitettu todistus lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin miinanraivaustehtäviin osallistumisesta.

Ensiapuluonteiset käynnit (yhteispäivystyksessä)

- **71,30 €/käynti**

Maksu peritään 18 vuotta täyttäneiltä terveystieteiden ja sairaalan yhteisesti sairaalassa järjestämän päivystyksen yhteydessä arkisin kello 20.00–8.00 sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä.

4.3 Suun ja leukojen erikoissairaanhoito

- **71,30 €/käynti** suun ja leukojen erikoissairaanhoidosta tutkimus ja hoito poliklinikkamaksu
- **233,80 €/käynti** suun ja leukojen erikoissairaanhoidon päiväkirurginen maksu

Maksu peritään päiväkirurgisesta toimenpiteestä, joka tehdään leikkaussalissa ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonensisäisesti annettavaa lääkitystä.

5 Muut maksut ja ohjeistus

5.1 Synnytyksessä mukana olevilta henkilöiltä perittävä maksu

- 71,30 €/vuorokausi

Maksu sisältää ateriat.



6 Sosiaalihuollon asiakasmaksut

6.1 Tilapäiset ja lyhytkestoiset kotona annettavat palvelu

- **17,50 €/vuorokausi** kotihoidon arviointijakso. Peritään vuorokausilta, joissa asiakkaalle on kontakti esimerkiksi käynti tai etäkäynti.
- **35,00 €/vuorokausi**, kotihoidon arviointijakso yhteisöllisen asumisen palveluyksikössä. Maksu peritään kaikilta vuorokausilta, jotka asiakas asuu kyseisessä yksikössä.

Tilapäinen kotihoito ja kotisairaanhoido

- **17,50 €/käynti**

Maksimimaksu 35,00 €/vuorokausi

6.2 Omaishoitajan lakisääteisten vapaavuorokausien aikainen hoito

- **13,70 €/vapaavuorokausi**

Peritään omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) määritellyiltä omaishoitajan vapaapäiviltä.

6.3 Lyhytaikainen perhehoito

Perhehoitokodissa toteutettava perhehoito

- **48,50 €/hoitopäivä**
- **26,30 €/osavuorokausi**
- **13,70 €/vapaavuorokausi**, peritään omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) määritellyiltä omaishoitajan vapaapäiviltä.

Asiakkaan kotona toteutettava perhehoito

- **34,60 €/hoitopäivä**
- **20,70 € / osavuorokausi 6–12 tuntia**
- **14,10 € / alle 6 tuntia**
- **13,70 €/vapaavuorokausi**, peritään omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) määritellyiltä omaishoitajan vapaapäiviltä.



6.4 Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen

- **48,50 €/hoitopäivä**
- **26,30 € / osavuorokautinen ympärivuorokautinen palveluasuminen**

Palvelu voidaan järjestää myös päivä- tai yöhoitona (ei kerrytä terveydenhuollon maksukattoa).

- **13,70 €/vapaavuorokausi**, peritään omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) määritellyiltä omaishoitajan vapaapäiviltä.

Lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakasmaksu sisältää asumisen, ateriat ja palvelusuunnitelman mukaiset palvelut. Asiaksmaksuun kuuluu asumisen aikainen hoiva, yksikössä järjestettävän virkistystoiminta, tukipalvelut (esim. käyttövaatteiden pesu tarpeen mukaan), sekä liina- ja petivaatteet, tarvittaessa vuodesuojat, sähkökäyttöinen sänky ja siihen soveltuva paloturvallinen asiakkaan tarpeen mukaan keskiriskin painehaavapatja, yhteisten tilojen kalusteet ja välineet, WC- ja käsipaperit, perussaippuan.

Asiakas vastaa lääkkeiden, hoitotarvikkeiden ja käyttövaatteiden ja hygieniatuotteiden (mm. shampoo, vartalosaippua, hoitoaine, hammasharja- ja tahna) kuluistaan itse.

6.5 Lyhytaikainen ympärivuorokautinen laitospalvelu

- **71,50 €/hoitopäivä**

Maksukaton täyttymisen jälkeen 26,80 €/hoitopäivä

- **13,70 €/vapaavuorokausi**, peritään omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) määritellyiltä omaishoitajan vapaapäiviltä.

Lyhytaikaisen ympärivuorokautisen laitospalvelun asiakasmaksu sisältää asumisen, ateriat ja palvelusuunnitelman mukaiset palvelut. Asiaksmaksuun kuuluu asumisen aikainen hoiva, lääkehoito, hoitotarvikkeet, yksikössä järjestettävän virkistystoiminta, perussaippuan ja -shampoon sekä hammasharjan ja -tahnan. Asiaksmaksuun sisältyvät tukipalvelut (kuten käyttövaatteiden pesu), sekä liina- ja petivaatteet, tarvittaessa vuodesuojat, pyyhkeet, sähkökäyttöinen sänky ja siihen soveltuva paloturvallinen asiakkaan tarpeen mukaan keskiriskin painehaavapatja, yhteisten tilojen kalusteet ja välineet. Lisäksi sisältyvät yhteishankintana hankittavat puhdistusaineet ja -tarvikkeet (esim. jättesäkit, siivoukseen käytettävät pesu- ja puhdistusaineet, siivousvälineet, WC- ja käsipyyhepaperit sekä



vaatehuoltoon liittyvät tarvikkeet). Asiakkaalla on mahdollisuus käyttää laitoshoidon käyttövaatetusta.

Lyhytaikaisessa ympärivuorokautisessa laitoshoidon yksikössä asiakas vastaa omien käyttövaatteiden ja muiden hygieniatuotteiden sekä henkilökohtaisten tarvikkeiden kuluistaan itse.

6.6 Kotona asumisen tukipalvelut

Sosiaalihuoltolain 30.12.2014/1301 19 §:n mukaan tukipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joilla luodaan ja ylläpidetään henkilön kodissa sellaisia olosuhteita, että hän voi suoriutua jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista mahdollisimman itsenäisesti, sekä palveluja, joiden avulla henkilö voi saada hyvinvointia tuottavaa sisältöä elämäänsä.

Tukipalvelun saannin myöntämisperusteet ovat palvelukohtaiset.

Tukipalvelut myönnetään palvelutarpeen arvioinnin perusteella.

6.6.1 Ateriamaksut

- **19,20 €/vuorokausi**

Ateriapäivä sisältää aamupalan, lounaan, päiväkahvin, päivällisen ja iltapalan.

Ateriahinnat eriteltynä:

- aamupala 2,90 €
- lounas 7,40 €
- päiväkahvi 1,70 €
- päivällinen 4,80 €
- iltapala 2,40 €

Ateriamaksu kuukaudessa 583,70 €.

Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa laitospalvelussa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa (luku 9) ateriat sisältyvät asiakasmaksuun, eikä niistä peritä maksua erikseen. Myös omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisessa hoidossa (luku 6.2), lyhytaikaisen perhehoidon (luku 6.3), lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen (luku 6.4) ja lyhytaikaisen ympärivuorokautisen laitospalvelun (luku 6.5) asiakasmaksuun sisältyvät ateriat, eikä niistä peritä maksua erikseen.



6.6.2 Turva-auttajakäynti

- **41,20 €/käynti**

Maksu peritään hyvinvointialueen tuottamasta turva-auttajakäynnistä vuorokauden ajasta riippumatta.

Turvapuhelinlaitteet ja turvahälytysten vastaanotto

Turvapuhelinlaitteet ja turvahälytysten vastaanoton asiakkaat hankkivat Kanta-Hämeen hyvinvointialueella yksityiseltä palveluntuottajalta nykytilanteessa. Yksityinen palveluntuottaja toimittaa turvapuhelinlaitteet ja mahdolliset lisälaitteet sekä laskuttaa ne suoraan asiakkaalta. Asiakkaan on mahdollisuus hankkia perinteisen turvapuhelimen ohella myös muita turvallisuuteen liittyviä laitteita. Näistä asiakas sopii itse palveluntuottajan kanssa ja palveluntuottaja laskuttaa asiakasta.

Poikkeuksena Hausjärven alue, joka laskuttaa asiakkaalta laitevuokran 29,36 € /kk (2G) tai 42,44 €/kk (4G) sekä asiakkaan käyttämät mahdolliset lisälaitteet, joiden kuukausivuokra vaihtelee, riippuen laitteesta, 5,70–46,40 €/kk.

6.6.3 Nostoapu

- **51,50 €/kerta**

6.6.4 Ikääntyneiden kuntouttava päivätoiminta

- **Päivätoimintapäivä 22,60 €/krt**
- **Osapäivätoiminta 15,30 €/krt**
- **Etäpäivätoiminta 8,20 €/krt**

Kuljetuksesta päivätoimintaan peritään erillinen maksu 3,60 € / yhdensuuntainen matka.

6.6.5 Liikkumista tukevan palvelun asiakasmaksu

Sosiaalihoitolain mukaisessa liikkumista tukevassa palvelussa asiakasmaksuna (kuljetuspalvelun omavastuuosuutena) peritään enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu. Käytännössä maksu on Matkahuollon tai paikallisliikenteen linja- autolipun hinta.

Kuljetuspalvelun asiakasmaksu (ns. omavastuu) on asiakkaan kotikunnan alueella tehtävien matkojen osalta kyseisen paikkakunnan paikallisliikenteen kertalipun hinnan suuruinen maksu. Mikäli asiakkaan kotikunnassa ei ole paikallisliikennettä, käytetään kertalipun hintana Matkahuollon vuoden lippuhinnaston pienintä maksua. Asiakkaan kotikunnan ulkopuolelle ulottuvilla matkoilla asiakasmaksu määräytyy kilometriperusteisesti Matkahuollon vuoden lippuhinnastoa noudattavan taulukon mukaisesti.

6.6.6 Kuljetusmaksu kuntouttavaan päivätoimintaan tai muuhun ryhmätoimintaan

- 3,60 € / yhdensuuntainen matka

7 Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu (lapsiperheiden kotipalvelu ja kotihoito)

Hyvinvointialue saa asiakasmaksulain (10 e §) mukaan periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan.

Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia. Maksu saa olla enintään maksutaulukon osoittaman maksuprosentin (ks. taulukko, s. 29) suuruinen tulorajan (ks. taulukko, s. 29) ylittävistä kuukausituloista. Jos palvelutuntien määrä vaihtelee kuukausittain, maksua määrätessä saadaan käyttää maksuprosenttia, joka vastaa palvelutuntien keskimääräistä määrää. Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin.

Säännöllisen kotihoidon asiakasmaksu peritään, jos asiakas saa palvelua vähintään kerran viikossa ja lisäksi palvelun sen alkamisesta lukien arvioidaan kestävän vähintään kaksi kuukautta tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kaksi kuukautta.

Asiakasmaksua määrättäessä kuukausituloina otetaan huomioon:

- Asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettyinä.
- Laskennallinen metsätulo (ks. liite Laskennallinen metsätulo).

Jos tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Tuloista tehtävät vähennykset

Ennen asiakasmaksun määräämistä vähennetään asiakasmaksun perusteena olevista kuukausituloista:

- Asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset (elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen perhehoidon, pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen tai pitkäaikaisen laitospalvelun alkamista)
- Avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka asiakkaan on suoritettava rahana

- Kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka asiakkaan on suoritettava rahana
- Edunvalvojan tai edunvalvontavaltuutetun palkkion perusmaksu, kuitenkin enintään edellä tarkoitetun edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena.

Tulona ei oteta asiakasmaksulain mukaan huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää ei oteta tulona huomioon.

Kun asiakas siirtyy tuettuun asumiseen (shl 21 a §) tai yhteisölliseen asumiseen (shl 21 b §), jossa hän saa jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua (kotihoitoa), vähennetään asiakkaan tuloista edellisen asunnon todelliset asumismenot.

Asumismenot vähennetään maksun määräämisen perusteena olevista tuloista seuraavasti:

- Omistusasunnosta, jossa asiakas on asunut ennen pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen alkamista, aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kuuden kuukauden ajalta tai siihen saakka, kun asiakas myy omistusasuntonsa (kuitenkin enintään kuusi kuukautta).
- Vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain tarkoitetulta
- vuokralaisen irtisanomisajalta (laki asuinhuoneiston vuokrauksesta 481/1995 § 52).
- Asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetussa laissa tarkoitettu käyttövastike (laki asumisoikeusasunnoista 393/2021 § 32) ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta.

Asiakasmaksun keskeytyminen

Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun (kotihoito) maksu voidaan periä, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan. Säännöllisen kotihoidon asiakkaan ollessa lyhytaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa kotihoidon maksua ei peritä.

Tulorajat

Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	699	1290	2025	2503	3030	3481

Maksutaulukko

Maksuprosentti perheen koon mukaan						
Palvelutunnit kuukaudessa	1	2	3	4	5	6 henkilöä tai enemmän
4 tuntia tai vähemmän	8,00	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00
5	10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6	12,00	10,5	9,00	9,00	9,00	9,00
7	14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8	16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9	17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10	18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11	19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12	20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13	21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14	22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15	23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16	24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17	24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18	25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19	25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00
21	26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22	27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23	27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24	28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25	28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26	29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27	29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28	30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29	30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30	31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31	31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32	32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33	32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34	33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35	33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36	34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37	34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38 tai enemmän	35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00



8 Sosiaalihuoltolain mukaisen yhteisöllisen asumisen asiakasmaksu

Yhteisöllistä asumista järjestetään asiakkaalle, jonka toimintakyky on alentunut sekä hoidon ja huolenpidon tarve kohonnut, ja joka erityisestä syystä tarvitsee apua ja tukea asumiseen sekä sen järjestämiseen. Asiakkaan tulee itse olla halukas muuttamaan yhteisölliseen asumiseen sekä hyötyä yhteisöllisyydestä. Pitkäaikainen turvattomuus ja yksinäisyys heikentävät vahvasti asiakkaan nykyisessä kodissa asumista, eivätkä ne ole todetusti ratkaistavissa kotiin vietävien palvelujen, tukipalvelujen, teknologisten ratkaisujen ja/tai läheisverkoston avulla. Pelkästään asiakkaan nykyisen asunnon heikko kunto, toimimattomuus tai sijainti kaukana palveluista eivät ole perusteita yhteisöllisen asumisen myöntämiselle.

Yhteisöllisessä asumisessa, jossa asiakas saa jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua, peritään maksut säännöllisen kotihoidon maksuperusteiden mukaisesti (kappale 7, jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu, kotihoito).

Lisätietoa jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevista tuloista ja tuloista tehtävistä vähennyksistä on kappaleessa 7.

Lisäksi asiakas maksaa:

- **Yhteisöllisestä toiminnasta 36,10 euroa/kuukausi**

Ateriapalveluista ja muista kotona asumisen tukipalveluista asiakas maksaa toteutuneen mukaan.

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen yhteisöllisen asumisen maksuperusteista on tarkemmin luvussa 12.

9 Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon ja -palvelun asiakasmaksu

Hyvinvointialue saa periä pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta tai -palvelusta tämän kohdan mukaisen asiakasmaksun, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta.

Ohje ei koske lastensuojelulain, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaispalvelulain nojalla annettavaa perhehoitoa.

Hyvinvointialue saa periä pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon ja -palvelun asiakkaalta kuukausimaksun. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty kohdassa Tuloista tehtävät vähennykset asiakasmaksua määrättäessä tarkoitetut vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon, pitkäaikaisen laitoshoidon tai -palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella (ns. puolisomaksu). Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty kohdassa tuloista tehtävät vähennykset asiakasmaksua määrättäessä tarkoitetut vähennykset seuraavasti: 10 c §:n 1 mom. mukaiset vähennykset tehdään molempien puolisojen tuloista, 10 c § 3 mom. mukaiset kulut vähennetään asiakkaan tuloista asiakkaan osuuden mukaisina ja 10 d §:n mukaiset vähennykset tehdään asiakkaan tuloista.

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin asiakkaan omien tulojen perusteella määräytyvä maksu, asiakkaalta saa periä enintään hänen omien tulojensa perusteella määräytyvän maksun suuruisen maksun.

Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitospalvelussa, maksu määräytyy kummankin puolison omien tulojen perusteella.

Maksun perusteena olevat tulot (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 10 b §)

Asiakasmaksua määrättäessä kuukausituloina otetaan huomioon:

- Asiakkaan jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä ja verosta vapaat tulot.
- Laskennallinen metsätulo (liite Laskennallinen metsätulo)
- Vammaistuki
- Eläkettä saavan hoitotuki (hoitotukeen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)
- Jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat ja tunnustuspalkinto otetaan tuloina huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa.

Jos asiakasmaksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot.

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon:

- Tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea.

Tuloista tehtävät vähennykset asiakasmaksua määrättäessä pitkäaikaisessa ympäri-vuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitospalvelussa (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 10 c §).

Ennen asiakasmaksun määrittämistä vähennetään asiakasmaksun perusteena olevista kuukausituloista:

- Asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset (elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen perhehoidon tai pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen alkamista).



- Avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka asiakkaan on suoritettava rahana.
- Kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka asiakkaan on suoritettava rahana.
- Edunvalvojan tai edunvalvontavaltuutetun palkkion perusmaksu, kuitenkin enintään edellä tarkoitetun edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena. Huomio, että asiakkaan tai edunvalvojan tulee ilmoittaa asiakasmaksupäätöksen tekijälle mahdollisista edunvalvonnasta aiheutuvista kuluista.

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon tai pitkäaikaisen laitospalvelun alkaessa vähennetään asiakkaan tuloista edellisen asunnon todelliset asumismenot. Muusta kuin vakituksena asuntona käytetystä asunnosta aiheutuvia kuluja ei oteta huomioon vähennyksenä.

Asumismenot vähennetään maksun määräämisen perusteena olevista tuloista seuraavasti:

- Omistusasunnosta, jossa asiakas on asunut ennen tehostetun palveluasumisen alkamista, aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kuuden kuukauden ajalta tai siihen saakka, kun asiakas myy omistusasuntonsa (kuitenkin enintään kuusi kuukautta).
- Omakotitalon menoina huomioidaan kiinteistöön kohdistuva kiinteistövero, kohtuulliset lämmitys- ja hoitokulut ja kiinteistön pakollinen kotivakuutus.
- Asunto-osakkeen menona huomioidaan hoitovastike ja asunnon pakollinen kotivakuutus.
- Vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (laki asuinhuoneiston vuokrauksesta 481/1995 § 52).
- Asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetussa laissa tarkoitettu käyttövastike (laki asumisoikeusasunnoista 393/2021 § 32) ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta.

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa (10 d §):

- Pitkäaikaisen palvelun asumismenoista vähennetään valtion varoista maksettava asumistuki (10 d §).
- Tuloista vähennetään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitetun terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, klinisten

ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994; sairausvakuutuslaki 1224/2004).

- Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määrittämisen perusteena olevista tuloista, kuitenkin enintään vuosiomavastuun suuruisena (vuosiomavastuu sairausvakuutuslaki 5 luku 8 §).
- Muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi. Vähennyksen tekeminen edellyttää selvitystä.

Käyttövara (asiakasmaksulaki 7 c §)

Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen ja asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 195 euroa kuukaudessa ja pitkäaikaisen laitoshoidon ja -palvelun asiakkaalle vähintään 131 euroa kuukaudessa.

Käyttövaralla on tarkoitus kattaa asiakkaan henkilökohtaiset menot kuten esimerkiksi vähäiset terveydenhuollon menot, henkilökohtaiset hygieniamenot, parturi-kampaamomaksut, jalkojenhoitajan palvelut, henkilökohtaisten sanomalehtien tilausmaksut, puhelimen käyttömenot, vaatemenot sekä harrastustoiminnan menot.

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakasmaksuun sisältyy:

- Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asiakas maksaa vuokran ja asiakasmaksun.
- Vuokraan sisältyy kiinteistön huoltomenot, vesi- ja sähkökulut (voidaan laskuttaa myös erikseen) sekä asiakkaiden käytössä olevien yhteisten tilojen jyvitetty osuus.
- Asiakasmaksu sisältää hoivan, palvelusuunnitelman mukaiset palvelut ja järjestettävän virkistystoiminnan yksikössä. Asiakasmaksuun sisältyvät ateriat, tukipalvelut (kuten vaatteiden pesu), sekä liina- ja petivaatteet, tarvittaessa vuodesuojat, pyyhkeet, sähkökäyttöinen sänky ja siihen soveltuva paloturvallinen asiakkaan tarpeen mukaan keskiriskin painehaavapatja, yhteisten tilojen kalusteet ja välineet ja perussaippuan. Lisäksi sisältyvät yhteishankintana hankittavat puhdistusaineet ja -tarvikkeet (esim. jätessäkit, siivoukseen käytettävät



pesu- ja puhdistusaineet, siivousvälineet, WC- ja käsipyyhepaperit sekä vaatehuoltoon liittyvät tarvikkeet).

- Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asiakas vastaa lääkkeiden, hoitotarvikkeiden, käyttövaatteiden ja muiden hygieniatuotteiden sekä henkilökohtaisten tarvikkeiden kuluistaan itse.

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen laitoshoidon asiakasmaksuun sisältyy:

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen laitoshoidon asiakas maksaa asiakasmaksun.

- Asiaksmaksu sisältää asumisen, hoivan, lääkeshoidon, palvelusuunnitelman mukaiset palvelut ja järjestettävän virkistystoiminnan yksikössä. Asiaksmaksuun sisältyvät ateriat, tukipalvelut (kuten vaatteiden pesu), sekä liina- ja petivaatteet, tarvittaessa vuodesuojat, pyyhkeet, sähkökäyttöinen sänky ja siihen soveltuva paloturvallinen asiakkaan tarpeen mukaan keskiriskin painehaavapatja, yhteisten tilojen kalusteet ja välineet, hoitotarvikkeet, perussaippuan ja -shampoon. Lisäksi sisältyvät yhteishankintana hankittavat puhdistusaineet ja -tarvikkeet (esim. jättesäkit, siivoukseen käytettävät pesu- ja puhdistusaineet, siivousvälineet, WC- ja käsipyyhepaperit sekä vaatehuoltoon liittyvät tarvikkeet). Asiakkaalla on mahdollisuus käyttää laitoshoidon käyttövaatetusta.

Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa laitoshoidon yksikössä asiakas vastaa omien käyttövaatteiden ja muiden hygieniatuotteiden sekä henkilökohtaisten tarvikkeiden kuluistaan itse.

Palvelun keskeytyminen

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitospalvelun maksun maksu voidaan periä, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä.

- Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta.
- Jos palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta.
- Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan.
- Jos pitkäaikainen palvelu keskeytyy sairaalahoidon vuoksi, sairaalaan lähtöpäivää ei laskuteta. Kun asiakas palaa sairaalasta, paluupäivä on asiakkaalta laskutettava päivä.
- Asiakas maksaa palveluntuottajalle vuokraa kaikilta vuokrasopimuksen voimassaolopäiviltä, myös poissaoloaikana.

10 Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon maksut

10.1 Siirtymäsäännökset

Uusi vammaispalvelulaki astui voimaan 1.1.2025. Lähtökohtaisesti vanhan vammaispalvelulain (380/1987) ja kehitysvammalain (519/1977) perusteella tehdyt päätökset ja maksut pysyvät voimassa päätöksiin merkityn voimassaoloajan. Päätökset pysyvät kuitenkin voimassa enintään kolme vuotta (31.12.2027) uuden vammaispalvelulain voimaantulosta. Esimerkiksi toistaiseksi voimassa olevat päätökset ovat voimassa enintään kolme vuotta uuden lain voimaantulosta.

Päätökset on kuitenkin saatettava uuden vammaispalvelulain mukaisiksi:

- Vammaisen henkilön aloitteesta aina,
- tai hyvinvointialueen aloitteesta silloin, kun vammaisen henkilön palvelutarve sitä edellyttää.

Vammaisella henkilöllä voi olla sekä uuden että vanhan vammaispalvelulain ja vanhan kehitysvammalain mukaisia päätöksiä eri palveluista samaan aikaan voimassa kolmen vuoden siirtymäaikana. Kaikkia vammaisen henkilön palvelupäätöksiä ei siis saateta uuden lain mukaiseksi samalla kertaa, ellei palvelutarve sitä edellytä tai vammaisen henkilö sitä itse halua.

(Asiakasmaksulaki 4 §, laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 675/2023, laki kehitysvammaisten erityishuollosta 591/1977.)

10.2 Vammaispalvelulain mukaiset maksuttomat palvelut

- Asumisen tuki
- Erityinen osallisuuden tuki
- Esteettömän asumisen tuki
- Henkilökohtainen apu
- Kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta
- Kotona järjestettävä lapsen asumisen tuki
- Liikkumisen tuki
- Lyhytaikainen huolenpito
- Päivätoiminta
- Tuettu päätöksenteko



- Vaativa moniammatillinen kuntoutus
- Valmennus
- 34 §:ssä mainitut muut palvelut ja tukitoimet

Maksuttomia palveluja ovat lisäksi:

- Asumisen tukeen ja kotona järjestettävään lapsen asumisen tukeen sisältyvät palvelut, jotka erillisinä palveluina järjestettyinä saattaisivat olla maksullisia (esim. asumisen tukeen sisältyvä kotihoito tai kotisairaanhoido)
- Lyhytaikaisena huolenpitoa järjestettävään aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvä ylläpito
- Päivätoiminnan ja kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminnan matkat

Asumisen tuesta ja henkilökohtaisesta avusta voidaan kuitenkin periä maksu, jos henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaispalvelulain nojalla (asiakasmaksulaki 4 §).

10.3 Vammaispalvelulain mukaiset palvelut, joista peritään ylläpitomaksu

Ylläpidosta peritään asiakasmaksu seuraavissa palveluissa (asiakasmaksulaki 7 e §):

- Asumisen tuki
- Lyhytaikainen huolenpito
- Päivätoiminta
- Vaativa moniammatillinen tuki
- Valmennus
- 34 §:ssä mainitut muut palvelut ja tukitoimet

10.4 Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu

Vammaispalvelulain mukaisessa kuljetuspalvelussa asiakasmaksuna (kuljetuspalvelun omavastuuosuutena) peritään enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu. (Asiakasmaksulaki 7 f §)

Kuljetuspalvelun asiakasmaksu on asiakkaan kotikunnan alueella tehtävien matkojen osalta kyseisen paikkakunnan paikallisliikenteen kertalipun hinnan suuruinen maksu. Mikäli asiakkaan kotikunnassa ei ole paikallisliikennettä, käytetään kertalipun hintana Kanta-Hämeen hyvinvointialueen sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaisten liikkumista tukevien palvelujen soveltamisohjeen liitteen 2. mukaista hinnastoa. Asiakkaan kotikunnan ulkopuolelle ulottuvilla matkoilla asiakasmaksu määräytyy em. hinnaston mukaisesti.



10.5 Päivä- ja työtoiminta

10.5.1 Vammaispalvelulain mukainen päivätoiminta

Vammaispalvelulain mukaisessa päivätoiminnassa asiakasmaksuna peritään ateriamaksu toteutuman mukaan:

- 2,90 € aamupala
- 7,40 € lounas
- 1,70 € välipala/päiväkahvi

Asiakkaan palvelu on järjestetty kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) nojalla:

Erityishuoltolain mukaiseen päivätoimintaan liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia.

Asiakkaan palvelu on järjestetty uuden vammaispalvelulain (675/2023) nojalla:

Vammaisen henkilön matkat päivätoimintaan ovat maksuttomia, jos hänellä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa, eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. (Vammaispalvelulaki 25 §).

10.5.2 Kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta

Kehitysvammaisten työtoiminnassa asiakasmaksuna peritään ateriamaksu toteuman mukaan:

- 2,90 € aamupala/iltapala
- 7,40 € lounas
- 1,70 € välipala/päiväkahvi

Asiakkaan palvelu on järjestetty kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) nojalla:

Erityishuoltolain mukaiseen päiväaikaiseen työtoimintaan liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia.

Asiakkaan palvelu on järjestetty uuden vammaispalvelulain (675/2023) nojalla:

Vammaisen henkilön matkat työtoimintaan ovat maksuttomia, jos hänellä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa, eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. (Vammaispalvelulaki 25 §).

Jos ostopalveluna toimivan toimintayksikön ylläpitomaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ylläpitomaksu toimintayksikön määrittämän todellisen ylläpitokustannuksen mukaisesti.

10.6 Asumispalvelut

10.6.1 Lyhytaikaisen huolenpidon maksut

Ympäri vuorokautinen lyhytaikainen huolenpito, asumisen arviointijaksot ja asumisvalmennus lyhytaikaisen huolenpidon tai palveluasumisen yksikössä. Kesto yhtäjaksoisesti enintään kolme (3) kuukautta.

- **36,90 €/vrk**

Alle 16-vuotiaille ympärivuorokautinen lyhytaikainen huolenpito on maksutonta.

Osavuorokautinen lyhytaikainen huolenpito, yli neljä (4) tuntia, ei yön yli kestävä palvelu

- **18,40 €/päivä**

Alle 18-vuotiaille maksutonta.

Ateriamaksuja ei peritä alle 18-vuotiailta koulujen loma-ajan toiminnan ajalta.

Osavuorokautinen lyhytaikainen asumispalvelu/huolenpito alle neljä (4) tuntia

Jos alle neljän tunnin osavuorokautiseen lyhytaikaiseen huolenpidon palveluun sisältyy aterioita, peritään 18-vuotta täyttäneiltä asiakasmaksuna ateriat toteutuneen mukaan.

10.6.2 Asumispalveluiden maksut

Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaisen asumispalvelun ateriamaksut:

- Aamupala 2,90 €
- Lounas 7,40 €
- Päiväkahvi/välipala 1,70 €
- Päivällinen 4,80 €
- Iltapala 2,40 €

Kaikki päivän ateriat/ateriapaketti 19,20 €

Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaisessa asumispalvelussa peritään ateriamaksu asiakkaan tilauksen mukaan. Asiakkaalla on oikeus peruuttaa tilattu ateria ilmoittamalla siitä viimeistään vuorokautta aikaisemmin, tällöin ateriaa ei laskuteta asiakkaalta.

Jos ostopalveluna toimivan toimintayksikön ylläpitomaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ylläpitomaksu toimintayksikön määrittämän todellisen ylläpitokustannuksen mukaan.

10.6.3 Kodin ulkopuolella järjestetty lapsen asumisen tuen maksu

Lapsen asuessa kodin ulkopuolella lapsen vanhemmilta peritään kodin ulkopuolella järjestettävästä lapsen asumisen tuesta maksu, joka on enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1–3 §:n nojalla määräytyvän elatusavun suuruinen. Maksu jaetaan vanhempien kesken noudattaen, mitä lapsen elatuksesta annetun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään vanhempien elatuskyvystä.

Hyvinvointialue voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle suoritettavan elatusavun tai elatustuen siltä ajalta, jona hän asuu kodin ulkopuolella, ja käyttää elatusavun tai elatustuen kodin ulkopuolella järjestettävästä lapsen asumisen tuesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen. Lisäksi hyvinvointialue voi periä kohtuullisen maksun myös muista lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista kodin ulkopuolella aiheutuneiden asumisten kustannusten korvaamiseksi.

Lapselta ja hänen vanhemmiltaan perittävä maksu voi olla yhteensä enintään 534,60 euroa kuukaudessa. Perittävä maksu ei kuitenkaan saa ylittää hyvinvointialueelle palvelusta aiheutuvia kustannuksia. Hyvinvointialueen on lapselta maksua periessään huolehdittava siitä, että lapsen henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on perhehoidossa asuvalle lapselle vähintään 7 c §:n 3 momentissa säädetyn pitkäaikaisen perhehoidon käyttövaran suuruinen ja pienryhmäkodissa asuvalle lapselle vähintään 7 c §:n 3 momentissa säädetyn pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen käyttövaran suuruinen.

Maksun euromäärä tarkistetaan joka toinen vuosi kansaneläkeindeksistä annetun lain 2 §:ssä tarkoitetun kansaneläkeindeksin muutoksen mukaisesti.

(Vammaispalvelulaki 19 §, asiakasmaksulaki 7 c §, 7 d §, 14 §)



10.6.4 Pitkäaikaisen asumispalvelun ylläpitomaksu

Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella järjestetyssä pitkäaikaisessa asumispalvelussa asiakas maksaa itse aterioiden lisäksi vuokran, sähkö- ja vesimaksut (voivat sisältyä vuokraan), muut jokapäiväiseen elämään liittyvät henkilökohtaiset kustannukset sekä ylläpitomaksun. Vuokraan sisältyvät kiinteistön huoltomenot ja asukkaiden käytössä olevien yhteisten tilojen jyvitetty osuus.

Kehitysvammalain ja vammaispalvelulain mukaisesta asumisesta peritään ylläpitomaksua sellaisista kustannuksista, jotka henkilölle aiheutuvat vammasta huolimatta ja joilla ei ole yhteyttä henkilön avun ja palvelujen tarpeeseen. Henkilökunnan antamasta hoivasta ja huolenpidosta ei peritä asiakasmaksua.

Ylläpitomaksuun sisältyvät yhteishankintana hankittavat puhdistusaineet ja -tarvikkeet (esim. jätessäkit, siivoukseen käytettävät pesu- ja puhdistusaineet, siivousvälineet, WC- ja käsipyyhepaperit sekä vaatehuoltoon liittyvät tarvikkeet).

Mikäli asiakas **ei käytä** yhteishankintana hankittuja tuotteita, häneltä **ei peritä** ylläpitomaksua.

Ylläpitomaksu

- **Aineet ja tarvikkeet 28,80/kk**

Jos asiakas on poissa yhtäjaksoisesti palveluasumisesta, poissaolon kuudennesta poissaolopäivästä alkaen ei ylläpitomaksua peritä. Ylläpitomaksun päivähinta lasketaan jakamalla kuukausihinta 30,4:llä.

Sairaala- tai laitoshoidojakson ajalta ei peritä ylläpitomaksua.

10.6.5 Tuettu asuminen

Tuetun asumisen toteuttamiseksi järjestetty asumisohjaus tai vastaava palvelu on saajalle maksutonta.

10.7 Perhehoidon maksut

10.7.1 Pitkäaikainen perhehoito

Ylläpidosta peritään maksu lukuun ottamatta alle 18-vuotiaalle annettavaa osittaista ylläpitoa.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevilta peritään vahvistettujen asiakasmaksujen mukaisesti asiakasmaksuina ateriamaksu sekä ylläpitomaksu. Lisäksi pitkäaikaisessa perhehoidossa peritään vuokraa korvaava asumismaksu. Ylläpitomaksu sisältää perhehoitokodin yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet sekä henkilökohtaisen hygienian (lukuun ottamatta vaippoja), vaatehuollon, siivous- ja puhdistuskulut ja kohtuulliset virkistys- ja matkakulut.

- Perhehoito, **asumismaksu kuukaudessa 265,80 €**
- Perhehoito, **ateriat kuukaudessa 297,50 €**
- Perhehoito, **ylläpitomaksu kuukaudessa 164,30 €**

10.7.2 Lyhytaikainen perhehoito

Lyhytaikainen ympärivuorokautinen perhehoito perhehoitokodissa

16 vuotta täyttäneen lyhytaikainen perhehoito. Sisältää ateriat, asumiskulut ja ylläpidon.

- **36,90 €/vrk**

Alle 16-vuotiaalle lyhytaikainen ympärivuorokautinen perhehoito perhehoitokodissa on maksutonta.

Osavuorokautinen lyhytaikainen perhehoito perhehoitokodissa, yli neljä (4) tuntia

18 vuotta täyttäneen osavuorokautinen perhehoito perhehoitokodissa, yli neljä (4) tuntia. Sisältää ateriat, asumiskulut ja ylläpidon.

- **18,40 €/päivä**

Alle 18-vuotiaalle osavuorokautinen perhehoito perhehoitokodissa on maksutonta.

Osavuorokautinen lyhytaikainen perhehoito perhehoitokodissa, alle neljä (4) tuntia

- Alle neljän (4) tunnin osavuorokautinen lyhytaikainen perhehoito on maksutonta.

Asiakkaan kotona annettu lyhytaikainen perhehoito

- Asiakkaan kotona annettu lyhytaikainen perhehoito on maksutonta

10.8 Omaishoitajan vapaan aikainen hoito

- **13,70 €/vapaavuorokausi**

Maksu peritään omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta hoidosta (Laki omaishoidon tuesta 937/2005).

Sijaisomaishoitona järjestetyn omaishoitajan vapaan aikainen hoito on maksutonta.

Alle 18-vuotiaan omaishoidon vapaiden aikainen hoito on maksutonta.

11 Lapsiperhepalvelujen ja lastensuojelun maksut

11.1 Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelua voi saada palvelutarpeen ja palvelun kriteerien mukaan.

Lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelu

- **8,75 €/tunti**

Maksimimaksu on neljä (4) tuntia / vuorokausi.

Maksua ei peritä sosiaalihuoltolain lapsiperheiden sosiaalityön (sosiaalihuoltolaki 18 §) eikä lastensuojelulain avohuollon tukitoimena (lastensuojelulaki 36 §) toteutettavasta kotipalvelusta tai, jos perheen bruttotulot alittavat perhekoon mukaisen maksuttomuuden ylärajan (kts. liite tulorajat ja maksuprosentti luku 7). Tällöin perheen tulee toimittaa tulotietonsa asiakasmaksupalveluihin.

Säännöllisen lapsiperheiden kotipalvelun maksut määräytyvät luvun seitsemän (7) mukaan.

11.2 Lastensuojelun maksut

Lastensuojelulaissa tarkoitettu lasten ja nuorten huolto on maksutonta. Maksu voidaan kuitenkin periä lastensuojelulain mukaisena avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona järjestetystä perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi (lastensuojelulaki 19 §, asiakasmaksulaki 7 §).

11.2.1 Vanhemmilta perittävät maksut

Lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta tai laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi peritään, milloin se on asianomaisten toimeentulon edellytykset ja huollolliset näkökohdat huomioon ottaen perusteltua, lapsen vanhemmilta maksu, joka on määrältään enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1–3 §:n perusteella määräytyvän elatusavun suuruinen (asiakasmaksulaki 7 § 1 mom.). Lapsen vanhemmilta perittävä maksu jaetaan heidän kesken maksukyvyyn mukaan (asiakasmaksuasetus 20 § 1 mom.).

Vanhemmalta perittävän maksun suuruutta arvioitaessa otetaan huomioon vanhemman ikä, työkyky ja mahdollisuus osallistua ansiotyöhön, käytettävissä olevien varojen määrä sekä vanhemman lakiin perustuva muu elatusvastuu; sekä lapsen kyky ja mahdollisuudet itse



vastata elatuksestaan sekä seikat, joiden takia vanhemmille ei aiheudu lapsen elatuksesta kustannuksia tai ne ovat vähäiset (Laki lapsen elatuksesta 2 §).

Sijoituksen alkaessa vanhempien kanssa tehdään ensisijaisesti lasta koskeva elatussopimus, jossa maksu määräytyy vanhemman elatuskyvyn mukaan.

11.2.2 Lapselta tai nuorelta perittävä maksu

Hyvinvointialue voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolloin lapsi saa lastensuojelulain nojalla annettua perhehoitoa, laitoshuoltoa tai asumispalveluja sekä 29 / 34 käyttää elatusavut perhehoidosta, laitoshoidosta tai asumispalvelusta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi (asiakasmaksulaki 7 § 2 mom.).

Jos vanhemmalla ei ole voimassa olevaa elatussopimusta lapsesta, niin perhehoidon, laitoshoidon tai asumispalvelujen alkaessa vanhempien kanssa tehdään lasta koskeva elatussopimus, jossa maksu määräytyy vanhemman elatuskyvyn mukaan. Vanhemman kieltäytyessä elatussopimuksen tekemisestä, hyvinvointialue hakee elatusavun vahvistamista käräjäoikeudesta.

Lastensuojelulain nojalla annetusta perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan periä kohtuulliseksi katsottu maksu myös muista lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista.

Asiakasmaksulain mukaiset lapsen/nuoren tulot, korvaukset tai saamiset ovat:

- eläkkeet
- elinkorot
- elatusavut
- avustukset
- muut jatkuvat tai kertaluonteiset tulot, korvaukset tai saamiset

Lapsen /nuoren tuloista perittävän maksun määrä ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia ja se on 01.01.2026 alkaen enintään 2190,50 euroa/kk. (asiakasmaksuasetus 20 § 2 mom.)

11.2.3 Itsenäistymisvarojen kerryttäminen asiakasmaksusta ja lapsen tai nuoren tuloista

Lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamista varataan kalenterikuukausittain vähintään 40 % lapsen/nuoren itsenäistymisvaroiksi, ja enintään 60 % käytetään hoidon korvaukseksi. Itsenäistymisvarojen määrää laskettaessa lapsilisää ei oteta huomioon. (Lastensuojelulaki 77 §).

Vanhemmille määrättyt asiakasmaksut eivät kerrytä lapsen/nuoren itsenäistymisvaroja.

12 Päihde- ja mielenterveyspalvelujen maksut

12.1 Tilapäinen asuminen

Tilapäistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee erityisestä syystä asumisensa järjestämisessä hyvinvointialueen lyhytaikaista, kiireellistä apua.

Palvelu on maksuton.

12.2 Tuettu asuminen

Tuettua asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä. Asumista järjestetään asiakkaan omassa asunnossa, hajautetuissa tukiasunnoissa ja keskitetysti asumispalveluyksiköiden yhteydessä.

Tuettuun asumisen liittyvä sosiaaliohjaus on maksutonta.

Asiakkaan tarvitsemien muiden palveluiden kuten esim. kotona asumisen tukipalveluiden maksut ja kotihoidon maksut määräytyvät kyseisten palvelujen määräytymisen perusteiden mukaan.

Lisätietoa kotona asumisen tukipalveluiden maksuista on kappaleessa 6. Lisätietoa jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevista tuloista ja tuloista tehtävistä vähennyksistä on kappaleessa 7.

12.3 Yhteisöllinen asuminen

Yhteisöllisessä asumisessa, jossa asiakas saa jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua, peritään maksut säännöllisen kotihoidon maksuperusteiden mukaisesti. Lisätietoa jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevista tuloista ja tuloista tehtävistä vähennyksistä on kappaleessa 7.

Lisäksi asiakas maksaa yhteisöllisestä toiminnasta 36,10 €/kk.

Ateriapalveluista ja muista kotona asumisen tukipalveluista asiakas maksaa toteutuneen mukaan. Lisätietoa aterioista, ateriapaketista ja muista kotona asumisen tukipalveluista on kappaleessa 6.

Lisäksi Hausjärvellä peritään erikseen nimetyissä yksiköissä ylläpitomaksu (aineet ja tarvikkeet) 11,50 €/kk.

Vuokran asiakas maksaa vuokrasopimuksen mukaisesti.

12.4 Päihdehuollon ja mielenterveyskuntoutujien lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen

- **32,80 €/hoitopäivä**

Lyhytaikaista ympärivuorokautista palveluasumista järjestetään henkilön palvelutarpeen mukaan. Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen voi olla tilapäistä tai säännöllisesti toistuvaa. Palvelumaksu sisältää hoivan, asumisen ja ateriat.

Maksu ei kerrytä terveydenhuollon maksukattoa.

12.5 Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen asumispalvelun ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmaksut määräytyvät luvun 9 mukaisesti.

12.6 Päihdehuollon katkaisu- ja vieroitushoito (lyhytaikainen laitoshoido)

- 71,50 €/hoitopäivä
- 26,80 € / hoitopäivä maksukaton täyttymisen jälkeen

Maksu kerryttää terveydenhuollon kalenterivuositista maksukattoa.

12.7 Päihdehuollon kuntouttava laitoshoido (lyhytaikainen laitoshoido)

- 71,50 €/hoitopäivä
- 26,80 € / hoitopäivä maksukaton täyttymisen jälkeen

Maksu kerryttää terveydenhuollon kalenterivuositista maksukattoa.

12.8 Lyhytaikainen laitoshoido, psykiatrian toimintayksikkö

- 32,80 €/hoitopäivä

12.9 Pitkäaikainen laitoshoido ja -palvelu

Pitkäaikaisen laitoshoidon ja -palvelun asiakasmaksut määräytyvät luvun 7 mukaan.

13 Sosiaali- ja kriisipäivystys

Sosiaali- ja kriisipäivystyksen palvelut ovat maksuttomia vuorokauden ajasta riippumatta.

14 Pelastustoimen maksut

14.1 Pelastuslain mukaisten valvontatoimenpiteiden maksullisuus

Pelastuslain mukaisten valvontatehtävien laskutus perustuu pelastuslain 379/2011 96 §.

Asuinrakennusten palotarkastukset	Maksu alv. 0 %	Huomiot
Asuinrakennuksen tai vapaa-ajan asunnon (ei pelastussuunnitelmavelvollinen) suunniteltuun valvontaan perustuva palotarkastus, erityinen palotarkastus tai jälkivalvonta tarkastuskäynnillä.	62,00 €	
Asuinrakennuksen paloturvallisuuden itsearviointi tai etävalvonta	maksuton	
Asuinrakennuksen (pelastussuunnitelmavelvollinen) määrävälein tehtävä palotarkastus, jälkipalotarkastus, erityinen palotarkastus, ylimääräinen palotarkastus tai palotarkastus rakennushankkeen aikana tai käyttöönottovaiheessa.	124,00 €	1 h ylittävä tarkastusaika kohteessa 62,00 €/ alkava tunti
Asuinrakennuksen neuvontakäynti.	maksuton	
Asuinrakennuksen asiakirja- tai etävalvonta.	62,00 €	1 h ylittävä työaika 62,00 €/ alkava tunti.

Asuinrakennusten palotarkastukset	Maksu alv. 0 %	Huomiot
Pelastuslain 42 §:n mukaisen ilmoituksen perusteella tehtävä riskiasunnon palotarkastus	maksuton	

Muiden kohteiden palotarkastukset	Maksu alv. 0 %	Huomiot
Valvontasuunnitelman mukainen määrävälein tehtävä palotarkastus (A1-A6 kohteet)	248,00 €	2 h ylittävä tarkastusaika kohteessa 62,00 €/ alkava tunti
Valvontasuunnitelman mukainen määrävälein tehtävä valvonta asiakirjoihin tai etävalvontaan perustuen.	186,00 €	
Annettujen korjausmääräysten jälkivalvonta, tarkastuskäynti	124,00 €	1 h ylittävä tarkastusaika kohteessa 62,00 €/ alkava tunti
Annettujen korjausmääräysten jälkivalvonta asiakirjojen tai etävalvonnan perusteella.	62,00 €	1 h ylittävä työaika 62,00 €/ alkava tunti.
Muu valvonta/tarkastuskäynti, joka ei ole säännöllistä, esim. muiden viranomaisten yhteistarkastukset, jonka yhteistarkastukset, jonka yhteydessä tehdään palotarkastus.	124,00 €	1 h ylittävä tarkastusaika kohteessa 62,00 €/ alkava tunti
Muu valvonta/tarkastus, joka ei ole säännöllistä ja suoritetaan asiakirjojen tai etävalvonnan perustuen.	124,00 €	
Yleisötilaisuuden palotarkastus, sisältäen mm. pelastussuunnitelman tarkastamisen ja kemikaalilainsäädännön mukaiset tarkastukset.	186,00 €	1 h ylittävä tarkastusaika kohteessa 62,00 €/ alkava tunti
Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelman tarkastamisen, alle 2000 osallistujaa.	maksuton	

Muiden kohteiden palotarkastukset	Maksu alv. 0 %	Huomiot
Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelman tarkastamisen, 2000 osallistujaa tai enemmän.	62,00 €	1 h ylittävä työaika 62,00 €/ alkava tunti.
Erityinen palotarkastus (esim. tarkastus rakennushankkeen aikana tai käyttöönottovaiheessa)	186,00 €	1 h ylittävä tarkastusaika kohteessa 62,00 €/ alkava tunti
Ylimääräinen palotarkastus	186,00 €	1 h ylittävä tarkastusaika kohteessa 62,00 €/ alkava tunti
Neuvontakäynti	maksuton	
Erheellisen paloilmoituksen maksu	1198,00 €	Kolmas ja sitä seuraavat vuoden sisään tapahtuvat erheelliset paloilmoitukset samasta kohteesta katsotaan toistuvaksi.

14.2 Kemikaalilainsäädäntöön perustuvan valvonnan maksullisuus

Kemikaalilainsäädännön mukaisten valvontatehtävien laskutus perustuu lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005.

Kemikaalivalvonta	Maksu alv. 0 %	Huomiot
Kemikaalien vähäisen käsittelyn tai varastoinnin ilmoituksesta tehty päätös.	124,00 €	2 h ylittävä työaika 62,00 €/ alkava tunti
Kemikaalien vähäisen käsittelyn päätöksen perusteella tehtävä tarkastus.	124,00 €	2 h ylittävä työaika 62,00 €/ alkava tunti
Kemikaalien vähäisestä käsittelystä tai varastoinnista tehdyn päätöksen perusteella tehtävä tarkastus asiakirjojen perusteella.	124,00 €	2 h ylittävä työaika 62,00 €/ alkava tunti
Kemikaalien vähäistä käsittelyä tai varastointia harjoittavan kohteen tarkastus,	124,00 €	2 h ylittävä työaika 62,00 €/ alkava tunti



Kemikaalivalvonta	Maksu alv. 0 %	Huomiot
ellei sisälly palotarkastukseen.		
Kemikaalien vähäistä käsittelyä tai varastointia harjoittavan kohteen tarkastus asiakirjojen perusteella, ellei sisälly palotarkastukseen.	124,00 €	2 h ylittävä työaika 62,00 € / alkava tunti
Kemikaalien tilapäistä käsittelyä tai varastointia, muutostyötä tai nestekaasun pullovarastointia koskevan ilmoituksen perusteella tehty päätös.	124,00 €	2 h ylittävä työaika 62,00 € / alkava tunti
Kemikaalien tilapäistä käsittelyä tai varastointia, muutostyötä tai nestekaasun pullovarastointia koskevaan päätökseen liittyvä tarkastus, ellei sisälly yleisötapauksen tarkastukseen.	124,00 €	2 h ylittävä työaika 62,00 € / alkava tunti
Kemikaalien tilapäistä käsittelyä tai varastointia, muutostyötä tai nestekaasun pullovarastointia koskevaan päätökseen liittyvä asiakirjoihin perustuva tarkastus, ellei sisälly yleisötapauksen tarkastukseen.	62,00 €	1 h ylittävä työaika 62,00 € / alkava tunti.
Öljylämmityslaitteiston käyttöönotto- tai muutostarkastus.	124,00 €	2 h ylittävä työaika 62,00 € / alkava tunti.
Räjähteiden tilapäisen varastoinnin tarkastus, jolla korvataan Tukesin käyttöönottotarkastus.	124,00 €	2 h ylittävä työaika 62,00 € / alkava tunti.
Ilmoituksen käsittely ja pelastusviranomaisen päätös räjähteiden tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteena, ellei sisälly yleisötapauksen tarkastukseen.	124,00 €	2 h ylittävä työaika 62,00 € / alkava tunti.
Päätös ilotulitteiden ja pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä (laaja ilmoitus).	124,00 €	2 h ylittävä työaika 62,00 € / alkava tunti.

Kemikaalivalvonta	Maksu alv. 0 %	Huomiot
Päätös ilotulitteiden ja pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä (laajan ilmoituksen vähäinen muutos).	62,00 €	1 h ylittävä työaika 62,00 € / alkava tunti.
Päätös ilotulitteiden ja pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä (suppea ilmoitus).	Maksuton	1 h ylittävä työaika 62,00 € / alkava tunti.
Tarkastus ilotulitteiden ja pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä.	124,00 €	2 h ylittävä työaika 62,00 € / alkava tunti.
Tarkastus ilotulitteiden ja pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä 27.–31.12. välisenä aikana.	62,00 €	1 h ylittävä työaika 62,00 € / alkava tunti.
Päätös ilotulitteiden käytöstä muuna aikana kuin uutena vuotena tai venetsialaisten aikana.	Maksuton	1 h ylittävä työaika 62,00 € / alkava tunti.
Päätös ilotulitteiden hankintaan 1.–26.12. välisenä aikana.	62,00 €	
Osallistuminen Tukes-tarkastukseen, jos samalla ei tehdä palotarkastusta.	Maksuton	